

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE.

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 "
3 luni	8 "
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

5 — Calea Rahovei — 5

Lângă Palatul Justiției

S U M A R

Contractul de Cont-curent, (urmarea 10-a), de d-l V. Dimitriu

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Curtea de casație, s. II: *G. Mărăcineanu*, pentru acte de violență comise la audiența înaltei, Curții cu o **Observație**.

Curtea de apel din Iași, secția I: *Ion T. Vameșu* cu *Aglaia Vernescu* cu o **Observație** de d-l *D. Alexandresco*;

Judecătoria ocol. Moinești (Bacău): *Ruxandra Ion Olariu* cu *Noe Rosenberg*;

Bibliografie.—*Principes de droit international privé* par *A. Pillet*, profesor la facultatea din Paris de d-l *L. N. Ștefănescu*;
Bibliografie.

C O N T R A C T U L D E C O N T C U R E N T

(Urmarea 10-a) (*)

Primitorul are dreptul după scadență de a căuta să încaseze valoarea titlului de la debitorii cambiali și în special de la trimițător?

Iată o cestiune dintre cele mai controversate. Două ipoteze însă se pot ivi: ori primitorul rimesei se găsește încă în posesiunea titlului, când acesta ajunge la scadență; ori din contră, la această epocă, titlul fusese girat, așa că altul de cât primitorul e purtătorul lui. Cum însă pentru fie care ipoteză se prezintă considerațiuni speciale, preferăm a rezolvi cestiunea pentru ambele ipoteze în particular.

Prima ipoteză. Când primitorul rimesei n'a înstrăinat titlul până la scadență și nefiind plătit la această dată, a constatat neplata prin protest, s'ar părea, că evenimentul necert și viitor, de la care atărnă eficacitatea constituirei rimesei, s'a realizat; și pe cale de consecință or ce raport din cont curent cu privire la această rimesă trebuie să dispară; deci operațiunea trebuie neapărat stornată, primitorul e dator pe de o parte să restituie titlul, iar pe de altă parte să se crediteze, cu valoarea totală, cu care se găsește debitat în favoarea trimițătorului, adăogând și toate spesele ocazionale. Cu toate acestea doctrina în unanimitate respinge această consecință atât de radicală și re-

(*) Vezi *Curierul Judiciar* din 1903 No. 35, 36, 40, 43, 46 și 47 și din 1904 No. 26, 30 și 34.

cunoaște fără nici o notă discordantă, că primitorul, de și la scadență nu a fost plătit, are dreptul netăgăduit de a face toate demersurile posibile pentru a putea obține plata de la debitorii cambiali. Rațiunea juridică, pe care se întemeiază această soluțiune este că, clauza sub rezerva încasării e o modalitate, pe care legiuitorul comercial a admis-o spre a protegi pe primitor; el n'a voit să 'l pună la capriciul trimițătorului, care i-ar fi constituit rimese din toate titlurile sale de credit fără valoare; clauza aceasta prin urmare este o facultate creată în favoarea primitorului; ca atare acesta are dreptul ori când a renunța la ea. De sigur că dacă în urma măsurilor luate de primitor contra codebitorilor titlului se ajunge la încasarea sumei, creditarea trimițătorului nu mai poate fi supusă absolut la nici o eventualitate; ea rămâne definitivă; căci acea creditare reprezintă prețul, pentru care titlul trecuse în proprietatea primitorului; și întru cât primitorul și-a valorificat dreptul său de creanță de la debitorii titlului natural, că nu mai poate storna afacerea; de oare ce aceasta ar însemna, că el poate conserva pentru sine și titlul, a căruia valoare a încasat-o, și prețul întru cât prin storn se eliminează creditarea trimițătorului: ceea ce e absurd.

Stabilit fiind deci, că clauza sub rezerva încasării e o facultate a primitorului, se naște apoi întrebarea: Dacă primitorul neplătit la scadență, care n'a beneficiat de realizarea condițiunei și care a cercat prin toate mijloacele legale de a obține plata sumei de pe la debitorii titlului, fără ca silințele sale să fie încoronate de succes, mai poate avea dreptul în urmă a storna afacerea? Indoeala e pe deplin justificată, din cauză că se poate obiecta, că primitorul, căruia legiuitorul i-a creat o facultate, avea dreptul dacă n'a fost plătit la scadență, să facă alegerea între beneficiul stornului operațiunei și acel al conservării titlului spre a se îndestula de la debitorii aceluși titlu; dar o dată făcută alegerea, el trebuie să nu mai aibă dreptul a reveni asupra situațiunei, ce și-a creat; în specio

prin faptul că primitorul după scadență urmărește pe debitorii titlului, el își manifestează voința sa de a nu beneficia de realizarea condițiunii rezolutorie, deci ar urma că creditarea trimițătorului să rămână definitivă. (Dietz, op. cit., pag. 183 și urm.). Majoritatea autorilor, cari tratează despre această cesiune, nu admite nici această soluțiune; iar rațiunea juridică, pe care se întemeiază, spre a recunoaște primitorul dreptul de a face demersurile legale pentru încasarea sumei, este că nicăiri legiuitorul nu prescrie formal, că, dacă titlul constituit rimesă, nu e plătit *la scadență*, primitorul e dator a face opțiunea între stornarea afacerii sau recunoașterea creditării definitive a trimițătorului; ci din contră, legea se mărginește numai a prescrie, că soarta rimeselor constituite din titluri de credit atârnă de faptul plății; deci indiferent de a intervenit plata la scadență sau mai târziu; cu alte cuvinte, cât timp primitorul conservă speranța, că-i va fi achitat titlul, și în acest scop face demersurile legale, nu i se poate atribui o manifestare a voinței sale, în sensul că el a renunțat la stornarea afacerii, de oare ce el tocmai caută de a se convinge, de trebuie să peardă or ce speranță de încasare și deci să storneze afacerea; în această stare de nehotărîre, renunțarea nu poate fi prezumată, căci ea trebuie să rezulte cu certitudine din manifestarea voinței fie în mod expres, fie în mod tacit; iar utilizarea acțiunii cambiale nu poate avea acest caracter.

Cesiunea însă ce a provocat cea mai vie discuțiune în această ordine de idei este, dacă primitorul are dreptul a recurge prin acțiune cambială *chiar contra trimițătorului*? Autorii se impart sau cu privire la soluțiunea, ce o adoptă; sau cu privire la temeiurile de drept, prin care se justifică soluțiunea adoptată.

Vidari, consequent sistemului ce profesează cu privire la transferirea proprietății rimeselor, susține că acțiunea de regres este permisă primitorului și contra trimițătorului, căci cambia existând prin sine însuși, e independentă de or ce alt raport juridic dintre trimițător și primitor; iar acesta, pe baza girului translativ de proprietate, poate utiliza toate acțiunile, ce compețesc unui posesor legitim al titlului, prin urmare și acțiunea recursorie contra girantului său; și nu i se poate obiecta, că ar lipsi girului său o cauză juridică, căci prin faptul că nu a fost plătit la scadență și a exercitat drepturile izvorite din titlu, el nu voeste a face alt ceva de cât a menținea creditarea din contul curent, în aceleași condițiuni, în care fusese deja făcută, adică supusă condițiunii de a se încasa suma; iar după cum rezultatul exercițiului acțiunii va fi favorabil sau nu, ast-fel se va determina și soarta creditării trimițătorului.

Cesar Pagani, Guarini susțin din contră, că în raporturile dintre corentiști, creditarea trimițătorului devine definitivă nu numai în urmarea plății, ce s'ar face primitorului, ci chiar în urmarea exercițiului acțiunii de regres contra trimițătorului; căci nu se poate admite în mod juridic, că primitorul să pună în mișcare contra trimițătorului acțiunile din titlu, ce a fost constituit rimesă, și în acelaș timp să voească a și conserva dreptul de a elimina rimesa prin stornul afacerii; din contră, numai renunțând la beneficiul clausei sub rezerva încasării și menținând creditarea în mod definitiv, se poate introduce de primitor acțiunile de regres contra trimițătorului.

Caluci însă e de părere, că nici într'un cas nu se poate permite primitorului a se îndrepta cu acțiune recursorie contra trimițătorului pe baza unui titlu de credit constituit rimesă; căci la aceasta se opune efectele contractului de cont curent; și anume iată pentru ce: în acest contract, după cum se va vedea, o condițiune substanțială cere, ca o parte să nu poată scoate din cont un articol anumit, pe care să 'l valorifice prin judecată contra acele-l'alte părți contractante; apoi o altă condițiune tot substanțială a aceluiași contract, cere, că pe tot timpul duratei acestuia, nici unul dintre corentiști nu se poate considera creditorul ori debitorul corentistului său; așa dar în timpul contractului de cont curent acțiunea de regres contra trimițătorului pentru o anumită rimesă nu e permisă; iar la sfârșitul contractului toate rimesele fiind transformate în articole de lichidare, dacă din compensațiunea acestora rezultă vre un debit, acesta nu se poate raporta la *un anumit titlu* cambiar, ci numai la saldul debitor rezultat din cont. Din acest punct de vedere susține Caluci, că nici într'un cas primitorul nu poate exercita acțiunea de regres contra trimițătorului în virtutea unui titlu cambiar constituit rimesă.

În fine Cesar Vivante și Marghieri în Italia Lyon Caen & Renault și Boistel în Franța admit din contră, că primitorul poate acționa pe trimițător, fără ca creditarea acestuia să se considere definitivă, dacă nu s'a obținut încasarea. Această soluțiune ni se pare cea mai întemeiată. În adevăr s'a văzut că clauza sub rezerva încasării nu trebuie să opereze *«ipso jure»* și să producă neapărat rezolvirea raporturilor dintre corentiști; ci din contră ea a fost creată pentru protegierea primitorului; adică e o facultate, pe care legea o pune la dispoziția acestuia, pentru ca, dacă nu va fi plătit, să poată storna operațiunea.

Nicăiri însă legea nu limitează nici dreptul primitorului de a face us sau nu de această facultate, nici timpul, în care primitorul e dator

să declare de voește sa nu să beneficieze de ea ; dar ce e mai mult, legiuitorul nu limitează nici mijloacele, cu care se va servi primitorul pentru a se convinge, de va fi sa nu posibilă încasarea titlului ; din această întreită nețârmurire rezultă, că primitorul neachitat la scadență are deplină libertate sa să utilizeze beneficiul clauzei stornând imediat afacerea, sa să renunțe imediat la facultatea de a storna acea afacere, făcând ast-fel creditarea trimițătorului cu totul definitivă ; sa în fine el, conservând încă speranța încasării titlului chiar după scadență, să procedeze la facerea cercetărilor permise de lege spre a se convinge, de va fi sa nu plătit. Demersurile, ce le va face primitorul în acest scop, nu pot fi considerate ca o renunțare la beneficiul clauzei ; căci ele se efectuează tocmai, pentru că primitorul să știe, de trebuie sa nu să uzeze de facultatea, ce i s'a creat de legislator ; iar mijloacele de convingere nefiindu-î limitate, rămân la alegerea sa ; și este evident, că printre mijloacele cele mai eficace, pe care le are la dispoziție primitorul, exercițiul acțiunii cambiale îi facilitează, mai mult ca or care, putința de a se convinge, dacă va incasa sa nu valoarea titlului. De altă parte alegerea acțiunilor, ce izvorăsc din titlul constituit rimesă, nefiind nici ea îngădită prin vre o dispoziție legală, rezultă, că primitorul e liber de a uza de or care din acele acțiuni, în contra or căruia dintre debitorii cambiali, fie acesta chiar trimițătorul ; căci unde legea nu distinge, pe cale de interpretare nu se poate face distincție. Ast-fel dar recursul primitorului contra trimițătorului nu poate opera perderea beneficiului clauzei sub rezerva încasării ; și pe cale de consecință, primitorul este în drept, chiar dacă a exercitat acțiunea de regres contra trimițătorului, însă fără să fi putut ajunge la încasarea valorii rimesei, să storneze în urmă operațiunea, ce alimentase contractul de cont curent în mod condițional.

Pentru a ajunge la această soluțiune nu simțim de loc necesitatea sistemului lui Vidari, sistem în care la or ce dificultate se face aparițiunea institutului cambiar, ca un proteguitor statornic, căruia trebuie să i se datorească mai toate avantajile, ce se nasc din raporturile dintre trimițător și primitor ; căci, dacă legea pune la dispoziția primitorului acțiunea cambială, ca mijlocul cel mai eficace pentru a ajunge la încasarea sumei ; prin aceasta nu înțelege să distrugă roadele contractului de cont curent în profitul și renașterea institutului cambiar ; ci din contra vrea ca ambele aceste instituțiuni, cu privire la operațiunile din contul curent, să meargă împreună, să se ajute reciproc, iar *incetarea activității uneia să provoace nepuțința celei-alte*. În adevăr : ori se ad-

mite, că primitorul renunță la beneficiul clauzei și prin exercițiul acțiunii de regres înțelege a schimba condițiunea creditării trimițătorului din condițională în definitivă, și în acest cas atât institutul contractului de cont curent, cât și institutul cambiar *lucrează împreună* pentru încasarea sumei din titlu, sumă, ce se cuvine definitiv primitorului, ca preț al creditării definitive a trimițătorului ; ori din contra se admite, că condițiunea rezolutorie s'a realizat ; și atunci cu privire la acea rimesă, nu numai raporturile juridice, care izvorău din institutul contractului de cont curent, trebuie să se rezolve și să dispară or ce urmă a existenței lor ; dar chiar și raporturile juridice, ce izvorăsc din institutul cambiar, trebuie să aibă aceeași soartă ; căci dacă titlul cambiar e de sine stătător și posesorul lui legitim are dreptul de a utiliza toate acțiunile, ce izvorăsc din el, nu e mai puțin adevărat, că și debitorul cambial are dreptul să invoace contra primitorului, ce l'a acționat, toate excepțiunile prevăzute de art. 349 C. com. ; și anume : trimițătorul va ataca rațiunea de a fi al girului primitorului, de oare ce transferirea proprietății titlului prin gir era consecința constituirii lui ca rimesă în cont curent ; rezolvându-se definitiv această constituire, nici girul de pe titlu nu mai poate avea ființă legală, el trebuie anulat, și ca atare nu poate produce efecte legale ; posesorul titlului nu mai poate avea în baza lui acțiunea cambială. Așa dar ambele institute trebuie să coopereze și să și înceteze activitatea lor în acelaș timp ; prin urmare sistemul lui Vidari, care face ca institutul cambiar să și afirme a tot puternicia sa, mai ales după încetarea rolului contractului de cont curent, nu poate fi acceptat.

De asemenea nu credem mai întemeiată nici soluțiunea adoptată de Pagani și Guarini, cari susțin, că prin intentarea acțiunii cambiale, trebuie să se transforme creditarea trimițătorului din condițională în definitivă ; căci această soluțiune se întemeiază pe o simplă afirmațiune, ce o fac numiții autori și anume : că e imposibil juridicește să coexiste acțiunea de regres intentată de primitor contra trimițătorului și dreptul celui întâiu de a storna afacerea, de nu va fi plătit titlul ; dar tocmai această imposibilitate e de justificat, căci nu putem considera afirmațiunea numiților autori, ca o rațiune juridică ; de oare ce aceasta ne ar conduce a rezolvi cestiunea prin cestiune, cercul cel mai vițios într'un sistem de argumentație ; dar afară de aceasta, imposibilitatea, ce se afirmă, nu este în soluțiunea noastră de cât o consecință legală a facultății primitorului de a beneficia de clauza sub rezerva încasării ; facultate, pe care legea i-o acordă fără a fi îngădită nici cu privire

la timpul, când trebuie să opteze, nici cu privire la mijloacele, prin care se va convinge, de trebuie să storneze operațiunea sa și să renunțe la menționata clausă proteguitoare.

În fine nici părerea lui Caluci nu este mai întemeiată, căci ea se razimă pe o confușiune regretabilă: Este adevărat, că printr'un efect al contractului de cont curent operațiunile înscrise în cont sunt indivizibile și că pe tot timpul cât durează contractul până la încheierea lui, nici un corentist nu se poate zice, că e creditorul celui-lalt din cont curent; dar nu trebuie a se face confușiune între operațiunile înscrise în cont, adică între *creditările trimițătorului* pentru valorile rimeselor, și între *titlurile*, ce constituiesc rimesele. Creditările sunt indivizibile; ele nu pot face obiectul unei acțiuni separate și nici nu pot conferi corentistului dreptul de a se considera creditorul celui-lalt corentist. Dar tot atât de adevărat este, că titlul, ce a dat naștere acestei creditări, trece în proprietatea primitorului, care în calitatea sa de proprietar face uz de el, după cum interesele îl povățuesc; lucrul în sine, în specie titlul de credit, nu constituie operațiunea indivizibilă a contului curent, ci din contră el devine un bun al primitorului, susceptibil de a fi obiect al or căreia alte convențiuni; proprietarul lui poate exercita toate drepturile și acțiunile, ce-i aparțin fără a i se putea aduce vre o mărginire; iar exercițiul acestor drepturi izvorâte din titlul, ce a constituit rimesa, nu numai că nu poate fi stavilit prin efectele contractului de cont curent, dar din contră el este o consecință a unuia din acele efecte; și anume al transferirii proprietății valorilor, ce constituiesc rimesele.

Să presupunem însă, că primitorul văzând, că la scadență nu-i achitată suma prevăzută prin titlu, și că ne mai având vre o speranță, că în urmă va putea fi plătit prin exercițiul acțiunilor cambiale, stornează afacerea din cont, încunoștiințând despre aceasta pe trimițător: cu toate acestea mai apoi capătă noi informațiuni despre situațiunea materială a codebitorilor, ceea ce l determină să spere, că va încasa cu ușurință suma, ce i se datora; în cât cu tot stornul efectuat pune în mișcare acțiunea de regres. În acest cas, se naște întrebarea: mai poate fi în drept primitorul de a încasa valoarea titlului pentru sine și a elimina stornul din contul curent? Intemeiați pe norme, cu ajutorul cărora am rezolvit dificultățile anterioare, vom găsi soluțiunea exactă și a acesteia. În adevăr: Clausa sub rezerva încasării fiind o facultate a primitorului, acesta e liber a renunța la ea; renunțarea însă nu se prezumă, ci trebuie să rezulte din manifestarea clară și neîndoioasă a voinței lui; o atare renunțare, făcută în acest mod de primitor

il leagă definitiv, în cât prin voința sa unilaterală nu poate reveni asupra ei. Deci dacă primitorul a stornat afacerea și a încunoștiințat pe trimițător, rimesa trebuie a se considera, că n'a fost efectuată; proprietatea titlului, transferită sub condițiunea rezolutorie a încasării, se reîntoarce la trimițător, care singur în viitor va fi legalmente în stare de a exercita acțiunile, ce izvorăsc din titlu; prin urmare în acest cas, primitorul nu mai are căderea de a pune în mișcare în numele său și pentru sine acțiunile directe sau recursorii contra codebitorilor cambiară. Dacă însă cu toate acestea, el o va face în puterea girului translativ de proprietate de pe cambie, sau se expune a i se vedea respinsă acțiunea din partea părâtului când acesta a utilizat cu succes excepțiunile art. 349 C. com.; sau dobândind condamnarea și realizând valoarea titlului, rezultatul nu-i va putea folosi personal, căci el va fi considerat, că a lucrat ca un mandatar spre încasare în numele trimițătorului sau în cas de neștiință acestuia ca un gestor de afacerile lui; și într'o ipoteză și într'alta trimițătorului i va reveni suma încasată. Această soluțiune nu exclude posibilitatea, ca primitorul, care a realizat suma, după ce a stornat afacerea, să opereze acea sumă iarăși în cont curent; dar în acest cas pe de o parte el trebuie să dobândească și consimțământul trimițătorului, iar pe de altă parte acea valoare nu mai reprezintă vechia rimesă întovărășită de clausa sub rezerva încasării, ci în cont va fi operată o rimesă nouă constituită din suma, ce primitorul a fost însărcinat a o încasa de la debitorii trimițătorului. Evident însă, că dacă părțile de la început vor fi convenit alt-fel prin contractul de cont curent, voința lor le va fi legea; și primitorul va avea dreptul a exercita acțiunile din titlu în numele său propriu și pentru contul său personal, chiar după ce el a stornat afacerea.

(Va urma)

V. Dimitriu

Profesor la Universitatea din Iași

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, s. II

Audiența de la 1 Octombrie 1904

Președenția D-lui GR. BUIUCLIU, Consilier

G. Mărăcineanu, pentru acte de violențe comise la audiența Inaltei Curți

Decisiunea criminală No. 1195

Ultragiu. — Acte de violență săvârșite în ședință. — Degenerarea lor în crime. — Pedepsa ce are a se aplica. — Dreptul Curței de casație de a le judeca de îndată și fără întrerupere, cînd ele se săvîrșesc în audiența Curței de casație și cînd sunt îndreptate asupra spectacolului Curței. — Cerințele legii în privința aplicațiunii pedepsei. — (Art. 518 și urm. Pr. pen. și 184, 185 și 188 din C. penal).

Ori-cine lovește ori rănește cu cuget de a

omori, pe vre unul din funcționarii judecătorești în sala ședințelor unei curți sau unui tribunal, când aceștia se află în lucrare, sau cu ocaziunea funcțiunii lor, culpabilul se pedepsește cu muncă silnică pe toată viața.

Asemenea acte de violență săvârșite în audiența Curței de casație, sau a unei Curți apelative, se judecă de aceste instanțe de îndată și fără întrerupere, aplicându-se pedeasa prescrisă de lege, prin decisiune motivată, fără a se preocupa de cele-l'alte persoane cari ar fi înlesnit săvârșirea crimei, persoane cari rămân a se urmări și judeca după dreptul comun. In asemenea cas, condamnarea nu se poate pronunța de cit cu unanimitate de voturi.

In urma procesului verbal încheiat de Curte, conform art. 518 din Procedura pen., Curtea, constituindu-se prin toți judecătorii cari au luat parte la judecata recursului lui C. Mărăcineanu, cu deosebire de d-l consilier C. Oeconomu, care fiind rănit s'a retras din ședință, și a fost înlocuit prin tragere la sorți de d-l consilier G. N. Bagdat, s'a procedat la judecata numitului C. Mărăcineanu pentru acte de violență comise la audiența Curței de astăzi.

Acuzatul prins, a fost adus de forța publică înaintea Curței;

D-l președinte a delegat pe d-l avocat C. Disescu să apere pe acuzat din oficiu;

S'a dat lectură procesului verbal încheiat asupra faptului de întreaga Curte;

S'a luat interogatoriul acuzatului constat prin osebuit proces-verbal;

D-l Disescu a cerut să se asculte gardianul Enache Ion, de la care acuzatul pretinde că a căpătat revolverul, cu scop de a se sinucide în cas de a i se respinge recursul, iar de fel de a atenta la viața judecătorilor;

Curtea,

După deliberarea urmată,

A admis ascultarea martorului propus;

S'a prezentat gardianul Enache Ion, care după jurământul depus, a tăgăduit cu desăvârșire cele pretinse de acuzat;

D-l Disescu a cerut a se asculta și sora acuzatului spre a se lămuri proveniența revolverului;

D-l Procuror s'a opus.

Curtea,

Considerînd că în privința faptului imputat lui Mărăcineanu, și petrecut în audiența Curții, și asupra căruia urmează a fi judecat, nu împotă întru nimic de a se ști de la cine și cum Mărăcineanu și-a procurat revolverul. Că dacă mai sunt și alte persoane cari și-a înlesnit comiterea acestui fapt, de aceștia Curtea nu se poate ocupa astăzi, rămînînd ca ei să fie urmăriți și judecați după dreptul comun;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge cererea d-lui avocat Disescu ca inutilă.

S'a ascultat d-l procuror St. Stătescu în conclusioni, conchizînd la aplicarea art. 188 din Codul penal;

D-l Disescu, în apărarea acuzatului, a susținut că acesta n'a avut usul rațiunei sale în momentul comiterii faptului, referindu-se la dispozițiunile art. 57 C. penal;

Mărăcineanu avînd ultimul cuvînt a cerut indulgența Curții.

Deliberînd,

Văzînd că Constantin Mărăcineanu este adus înaintea acestei Curți spre a fi judecat conform art. 518 din Pr. pen. pentru faptul că în audiența de astăzi, după ce i s'a respins recursul îndreptat în contra decisiunii Curții cu Jurați din Ilfov, cu No. 31/904, a descărcat

mai multe gloanțe de revolver în incinta Curții și în direcțiunea Consilierilor și a Procurorului din ședință rînînd pe unul din consilierii anume d-l Ciru Oeconomu;

Considerînd că acest fapt se stabilește prin procesul verbal încheiat asupra faptului chiar de complectul Curței, care face proba deplină prin sine însăși;

Considerînd că atît din împrejurările faptului cit și din instrucțiunea făcută în ședință rezultă că, intențiunea lui C. Mărăcineanu a fost de a se resbuna contra judecătorilor, omorînd pe unul sau mai mulți din ei în timp cînd aceștia se află în exercițiul funcțiunii lor; că el însă n'a isbutit de cit a lovi și a rîni pe unul din acești judecători;

Considerînd că scuză invocată de apărare, că adică acuzatul n'ar fi avut usul rațiunei sale, în momentul comiterii faptului, nu se întemeiază pe nimic. ci din contră, atît din pregătirile ce Mărăcineanu a făcut cu multe zile înainte spre a și procura revolverul, din atitudinea sa calmă în timpul judecăței și din modul precipitat cum a intrat în incintă, după ce i s'a respins recursul și a tras întîi în consilieri, și apoi în Procuror, și urmînd drumul spre camera de chibzuire pe unde știa că poate găsi o eșire pentru a fugi, rezultă că el își avea în acel moment toată rațiunea, și prin urmare, responsabilitatea lui e întregă;

Văzînd art. 188 din Codul penal, care s'a cetit în ședință publică, în următoarea coprire:

«De s'a urmat lovirea or rînirea cu cuget de a omori, asupra vre-uneia din funcționarii citați la art. 184 și 185 (funcționar administrativ sau judecătorec), în timp cînd aceștia se află în lucrare sau cu ocaziunea funcțiunii lor, culpabilul se va pedepsi cu munca silnică pe toată viața».

Pentru aceste motive, Curtea, în unanimitate, de acord cu d-l Procuror St. Stătescu, în numele legii, condamnă pe C-tin Mărăcineanu la munca silnică pe toată viața.

Observație.—In urma odiosului atentat, unic în felul său, săvîrșit asupra Inaltei Curți de casație în ședința din 1 Octombrie corent, d-l Procuror general de pe lingă Inalta Curte, prin adresa No. 2617/904 a comunicat Curței că, de aci înainte a luat dispozițiunea ca recurenții, în materie criminală și corecțională, aflați în diferite închisori din țară ca și cei de la închisoarea Văcărești, să nu mai fie aduși înaintea Inaltei Curți pentru a fi față la judecarea recursurilor lor.

Această măsură nu numai că pune pe Inalta Curte la adăpostul veri căror scene de natura celor petrecute în ședința din 1 Octombrie cor., dar afară de aceasta, este și conformă cu legea. In adevăr, dacă citim art. 424 și următoarele din Proc. penală, cari corespund art. 422—425 din Pr. penală franceză, vedem că, recursurile în asemenea materie se judecă după memoriul ce partea recurentă este obligat a depune la grefa Curței de casație pînă la ziua termenului de judecată, fără ca vre-o dispoziție a legii să prevadă înfațișarea în persoană a recurentului.

Deci măsura luată de d-l Procuror General și aprobată de Inalta Curte, nu face de cit să desființeze un us adoptat de pe timpuri, fără a atinge întru ceva vre-o dispozițiune din legea penală.

Dacă, în ceea-ce privește pe Inalta Curte de casație, s'a luat această măsură, nu este mai puțin adevărat că, rămîne în sarcina autorităților

administrative, în special a Direcțiunii generale a penitenciarelor, de a lua măsurile necesare în ce privește trimiterea arestanților la instanțele de fond, pentru ca și acolo să nu se mai poată repeta aceleași scene ce s'a petrecut dinaintea Inaltei Curți de casație.

În ce privește cesțiunea dacă dispozițiunile art. 518 și urm. din Pr. penală mai sunt în vigoare, sau sunt abrogate prin Constituție, aceasta va forma obiectul unui studiu deosebit, pe care îl vom publica în curînd. (N. R.)

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, Secția I Audiența de la 28 Maii 1904

Președenția D-lui I. TH. BURADA, Prim-Președinte
Ion T. Vameșu cu Aglaia Vameșu

Decizia civilă No. 87

Bunuri.—Instrăinare. — Clausă de inalienabilitate. — Dacă e valabilă.—Cînd poate fi valabilă.—Donațiune.— Clausă de inalienabilitate a bunului dăruit în timpul vieții donatorului și fără consimțimîntul lui.—Donațiune valabilă.

De și nu există nici un text formal de lege care să declare ilicită clausa de inalienabilitate a bunurilor, este însă admis, pentru considerațiunii de ordine economică, de interes social, că, prin dispozițiunii particulare, nu se poate împiedica libera circulațiune a bunurilor în comerț, prescriindu-se inalienabilitatea lor, și că o asemenea dispozițiune trebuie să se considere ca contrară ordinii publice.

Un asemenea principiu însă nu se poate lua în mod cu totul absolut și, prin urmare, ori de câte-ori scoaterea din comerț a bunurilor, prin declararea inalienabilității lor, se face fie în interesul unei instituțiuni a cărei existență și funcționare este tocmai un bine social, fie într'un mod vremelnic și în interesul vădit al unei persoane, asemenea dispozițiune nu aduce nici o atingere interesului social, ordinii publice, ci, din contra, ea este o măsură protectoare care are de scop tocmai a apăra interesele sociale, apărând pe membrii cari compun societatea și cari, fie care în parte, conlucrează la buna stare a Statului.

Ast-fel, este valabilă o donațiune chiar cînd donatorul a pus în actul de dănie clausa că imobilul dăruit nu va putea fi instrăinat, pe cît timp donatorul va fi în viață, de cît cu consimțimîntul său.

Curtea deliberînd,

Asupra opozițiunii făcute în termen de Ioan T. Vameșu contra deciziunii acestei Curți No. 54 din 8 Aprilie 1904;

Avînd în vedere apelul interjectat de Ioan T. Vameșu contra sentinței Trib. Dorohoi, No. 355, din 27 Septembrie 1903, prin care se admite acțiunea intentată de Aglaea Vameșu și se anulează actul de donațiune a unei case făcută către fiul său, apelantele de astă-zî, autenticată de Trib. Dorohoi sub No. 164 din 25 Ianuarie 1903;

Considerînd că acțiunea în nulitate se întemeiază pe clausa din actul de donațiune, după care Ioan T. Vameșu nu va putea instrăina sau ipoteca imobilul donat fără consimțimîntul donatoarei, atît timp cît dînsa va trăi, susținînd aceasta că o asemenea clausă de inalienabilitate scoate imobilul din comerț și aduce în acelaș timp o restrîngere capacității personale a donatarului, așa că din aceste două puncte de vedere, fiind contrare ordinii publice, face însuși actul de donațiune nul, conform art. 822 și 1088 C. civ.;

Considerînd că, de și nu există nici un text formal de

lege care să declare ilicită clausa de inalienabilitate a bunurilor, este însă admis, pentru considerațiunii de ordine economică și de interes social, că prin dispozițiunii particulare nu se poate împiedica libera circulațiune a bunurilor în comerț, prescriindu-se inalienabilitatea lor, și că o asemenea dispozițiune trebuie să se considere ca contrară ordinii publice;

Considerînd, însă, că un asemenea principiu nu se poate lua în mod cu totul absolut, și că, prin urmare, ori-de-cîte-ori scoaterea din comerț a bunurilor, prin declararea inalienabilității lor, se face fie în interesul unei instituțiuni a cărei existență și funcționare este tocmai un bine social, fie într'un mod vremelnic și în interesul vădit al unei persoane, asemenea dispozițiune nu aduce nici o atingere interesului social, ordinii publice, ci, din contra, este o măsură protectoare, care are de scop tocmai a apăra interesele sociale, apărând pe membrii care compun societatea și care, fie-care în parte, conlucrează la buna stare economică a Statului;

Considerînd că, în specie, prin clausa din actul de donațiune, după care imobilul donat nu se poate instrăina fără consimțimîntul donatoarei, cît timp dînsa va trăi, nu se aduce o atingere ordinii publice, interesului social, pe de o parte, pentru că inalienabilitatea imobilului nu este impusă în mod absolut și perpetuu, fără restricțiune și limită, ci vremelnic: pe timpul vieții donatoarei, și nici nu este chiar o prescripțiune de inalienabilitate propriu zisă, de oare-ce imobilul se poate instrăina sub condițiunea însă a consimțimîntului donatoarei, și nimic nu face a se crede că într'un moment dat acest consimțimînt nu poate fi obținut;

Considerînd, de asemenea, că clausa din actul de donațiune nu este contrară nici dispozițiunilor art. 822 C. civ., pentru-că nu existența donațiunii este supusă unei condițiuni, a cărei îndeplinire depinde numai de voința donatoarei; donațiunea există, ea a fost operantă din momentul cînd s'a făcut, și donatoarea Aglaea Vameșu s'a desbrăcat actual și irevocabil de proprietatea imobilului donat, care a trecut în mâinile donatarului Ioan Vameșu. Condițiunea sub care este făcută, este numai o modalitate a dreptului de proprietate, o știrbire vremelnică a acestui drept, și nimic nu se opune la reserva timporală a unor desmembrămînte ale dreptului de proprietate, mai cu seamă cînd scopul vădit este protejirea donatarului contra proprieii sale inexperienți;

Că, pe de altă parte, clausa pusă de donatoare nici nu contravine principiului irevocabilității donațiunilor, fiind-că, îndeplinirea condițiunii nu depinde numai de voința sa ca donatoare, ea depinde mai mult, și chiar în totul, de voința donatarului, care n'are de cît să nu vîndă sau să ipoteceze bunul ce i s'a dăruit;

Considerînd, în fine, că este neîntemeiat a se susține că prin clausa consimțimîntului donatoarei, s'a atins chiar capacitatea donatarului; căci prin aceasta el nu a devenit incapabil în înțelesul propriu al statului civil, -- singura ipotesă în care o convențiune ar fi contra ordinii publice, și ar anula-o făcînd-o inexistentă --, ci prin acea convenită și admisă de părți, condițiune relativă la o mică și izolată afacere, nu se aduce nici o jignire capacității persoanei, ori cine putînd renunța în cazuri speciale și particulare la drepturile sale, mai cu seamă cînd asemenea renunțare este mărginită la un laps de timp apreciable.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Al. G. Hinna, Curtea, în majoritate, admite opoziția făcută de Ioan T. Vameșu precum și apelul său, reformă decizia acestei Curți No. 54 din 8 Aprilie 1904 și sent. Trib. Dorohoi No. 355 din 27 Septembrie 1903, și respinge acțiunea intentată de Aglaea Vameșu contra numitului pentru anularea actului de donațiune intervenit între ei, autenticat de acel Tribunal sub No. 164 și transcris sub No. 131 din 25 Ianuarie 1903.

(ss) I. Th. Burada, Al. G. Hina, N. Volenti, Em Cernătescu.

Osebită părere

Pentru motivele din sentința Tribunalului (1) sunt de părere a se respinge apelul și opoziția.

(s) D. Porfiriu.

Observație. — Punctul asupra căruia a avut a se pronunța Curtea din Iași, prin decizia ce publicăm astăzi, este foarte controversat atât în doctrină, cât și mai cu samă în jurisprudență. În adevăr, pe când toți autorii admit că clauza de inalienabilitate impusă donatarului său legatarului *intra un mod absolut și fără nici-o restricție*, este ilicită, pentru-că asemenea clausă este contrară principiilor economice care voesc ca bunurile să circule din mână în mână (vezi în această privință monografia noastră, publicată în *Curierul Judiciar* din 1901, No. 72, și autoritățile citate acolo); o bună parte din doctrină și mai cu samă jurisprudența validează asemenea clausă, admitând că *prohibiția temporară sau vremelnică* de a înstrăina bunul dăruit sau legat, este licită, de câteori ea are de scop garantarea unui interes serios și legitim, fie a dispunătorului, fie a unui al treilea, fie a aceluși gratificat (donatar sau legatar), soluție pe care o admite și majoritatea Curței din Iași prin decizia de față. (Vezi în același sens: *Cas. fr., Dreptul* din 1901, No. 60 și *Pand. Périod.* 1901. 1. 255; *Trib. Vasluiu, Dreptul* din 1895, No. 74; *C. Galați, Dreptul* din 1902, No. 69 și *Curierul Judiciar* din 1903, No. 25, cu observ. noastră, etc.).

Soluția contrară, admisă de o mare parte din doctrină și din jurisprudență, pe care o admisesse și tribunalul de Dorohoiu, prin sentința pe care Curtea o infirmă astăzi, ne pare mult mai juridică; pentru că clauza de neînstrăinare, *fi perpetuă, fie vremelnică*, scoțând bunurile din comerț, lezează interesul obștesc. (Vezi în acest din urmă sens: *T. Huc, IV, 85 urm.* *Planiol, I, 976, ed. a 2-a, și ed. I-a, 1049.* *Laurent, XI, 460 urm.* *Baudry et Colin, Donations et testaments, I, 128, 129.* *Cas. fr. Sirey, 77. 2. 203. D. P. 79. 1. 455.* *Trib. Tecuci, Dreptul* din 1896, No. 14, etc.).

Nu vom insista mai mult asupra acestei delicate chestiuni, pentru că ea a mai fost altă dată atinsă și discutată de noi. (Vezi observația ce însoțește frumoasa sentință a trib. de Dorohoiu, pe care Curtea o reformă astăzi fără cuvânt. *Curierul Judiciar* din 1904, No. 1, precum și monografia noastră, publicată în *Curierul Judiciar* din 1901, No. 77).

D. Alexandresco

JUDECATORIA OCOLULUI MOINEȘTI (BACAŪ)

Audiența de la 27 Iulie 1904

Ruxandra Ion Olariu cu Noe Rosenberg

Carte de judecată No. 997

Sechestrul.—Sechestrarea veniturilor unui imobil. — Netranscrierea extractului după ordinul de sechestrul. — Consecințele acestei netranscrierii. — (Art. 481, 484, 514 și 724 Proc. civilă).

Noua lege de procedură civilă, pe lângă publicitatea cerută de vechea procedură, cere ca un extract de pe ordinul de sechestrul să se transcrie, prin mijlocirea grefei, în registrul respectiv de transcripții; lipsa însă a acestei transcripții nu poate atrage nulitatea unei urmăriri efectuată cu respectarea tuturor publicațiilor și afptelor cerute pentru sechestrare de venituri.

Lipsa de transcriere a ordinului de sechestrul pe venituri face să fie nule, de la data înscrierii, închirierile și arendările, și ori-ce plăți, făcute înainte de vreme în contra clauselor contractului de închiriere sau arendare, iar nici de cum nu declară nulă urmărirea când posterior s'a vîndut însuși imobilul urmărit.

Judecata,

Asupra prezentei acțiuni care are de obiect anularea și decățetarea sechestrării veniturilor imobilului lui Gh. Șova, venituri care s'a urmărit de Noe Rosenberg pentru indetularea sa cu suma de 434 lei 60 bani, după cum se constată prin cartea de judecată No. 1222/903 definitivă și executorie;

Avind în vedere că reclamanta Ruxanda Olariu își bazează cererea pe actul de veșnică vînzare autentificat de tribunalul Bacău la No. 4614/904 și transcris la No. 668/904, prin care Gheorghe Șova, debitorul pîritului Noe Rosenberg, vinde ficei sale, reclamanta, imobilul urmărit, invocind lipsa de transcriere prescrisă de art. 481 și 724 Pr. civilă;

Considerînd că, în fapt, se constată că hotărîrea acestei judecătorei s'a pronunțat la 4 Septembrie 1903, și rămînd definitivă s'a investit cu formula executorie în Ianuarie 1904; că debitorul Șova vinde același imobil ficei sale cu actul autentificat de tribunalul județului Bacău sub No. 837 și transcris sub No. 668 din 11 Mai a. c. de cînd reclamanta cere încetarea urmăririi;

Considerînd că noua lege de procedură civilă pe lângă publicitatea cerută de vechea procedură, pentru a se aduce mai mult la cunoștința publicului incuviințările de urmărire, a dispus prin art. 481 ca un extract după ordinul de sechestrul să se transcrie prin mijlocirea grefei în registrul respectiv de transcripții; de aici nu rezultă că o urmărire, efectuată cu respectarea tuturor publicațiilor și afptelor cerute pentru sechestrare de venituri, să fie declarată nulă numai pentru lipsa de transcriere, căci o asemenea nulitate ar fi trebuit să fie pronunțată prin un text expres de lege; și atunci ea fiind de ordine publică legală, judecătorul numai în asemenea caz este ținut să o pronunțe;

Considerînd că art. 484 Pr. civilă, ca o consecință a lipsei de transcriere a ordinului de sechestrul pe venituri, declară nule de la data transcrierii închirierile și arendările și ori-ce plăți făcute înainte de vreme în contra clauselor contractului de închiriere sau arendare, iar nici de cum nu declară nulă urmărirea cînd posterior — cum în specie — s'a vîndut însuși imobilul urmărit. Ca o dovadă a acestei lipse de nulitate e și art. 724 Pr. civ. care, după ce pune obligația celor interesați a transcrie comandamentele prealabile și urmărirea de venituri, prin art. 514 Pr. civ. declară nule de drept numai înstrăinările făcute în urma comandamentelor, și prin nici un text nu declară aceiași nulitate în cas de vînzare a imobilului a cărui venituri sunt sechestrate;

(1) Vezi motivele foarte juridice ale tribunalului, în *Curierul Judiciar*, din 1904, No. 1.

Considerînd apoi că reclamanta prin facerea publicației ca consecință a urmării lui Rosenberg unită cu împrejurarea că dînsa e fiica debitorului urmărit, care a făcut vînzarea, avea perfectă cunoștință despre această urmărire care astăzi caută să înceteze, și deci putea foarte bine să se abțină de a cumpăra un imobil ce nu-i putea aparține de cît după un timp în care creditorul tatălui său putea ajunge la îndestularea creanței sale;

Că deci, din toate aceste puncte de vedere, prezenta acțiune urmează a fi respinsă ca nefondată, în baza art. 1169 C. civ.;

Pentru aceste motive, respinge ca nefondată, etc.

Judecător (s) A. I. Spiridon.

Grefier, C. Manoliu

BIBLIOGRAFIE

Principes de droit international privé

par

A. PILLET

Profesor la Facultatea de drept din Paris

În România, unde literatura juridică națională e foarte restrînsă, unde Legislația generală e de origină franceză, și unde limba și literatura națiunii franceze, sunt atît de bine cunoscute și studiate, publicarea unei lucrări de știință juridică franceză de importanța celei ce voim să analizăm, va trebui fatal să intereseze și să preocupe opinia oamenilor noștri de drept.

Încă din Octombrie trecut, o lucrare, de o erudiție juridică profundă și de originalitate de sisteme îndrăzneată dar științifică, fu publicată de profesorul A. Pillet, de la Universitatea din Paris. Lucrarea, intitulată: «Principes de droit international privé», încorona cu mult succes, precedentele lucrări de drept internațional public și privat ale simpatifului profesor de istoria tratatelor.

Spirit eminent de făuritor de teorii, ce dovedesc din partea distinsului autor, o știință vastă și o forță de concepție subtilă, logică și justă; critic, fără milă, dar imparțial, dărîmînd une-orî cu un argument, soluții vechi și cu drept de cetate în știința juridică, spre a reconstrui pe baze noi: teorii ce uimesc și cari dovedesc la autor o conștiință și metoadă juridică superioară. Profesorul A. Pillet, va avea de rezistat, de alt-fel o mărturisește singur, contra tutulor celor, pentru cari o teorie nouă e o ocazie de atacuri inverșunate. Totuși, nimeni va putea contesta, credem noi, marele și frumosul serviciu adus studiilor de drept internațional, lucrarea ingenioasă și plină de adevăruri a d-lui A. Pillet.

«Les principes de droit international», după cum arată și titlu, e o pură speculație de principii, o minuțioasă cercetare asupra valorii lor juridice.

O primă parte a lucrării e consacrată noțiunilor generale; în primul și al II-lea Cap., autorul se silește a defini și determina cu multă precizie obiectul propriu al dreptului inter. privat; Cap. III tratează despre baza juridică a acestei științe, d. A. Pillet inovînd în această parte consideră dreptul internațional privat în strînsă legătură cu cel public; Cap. IV e consacrat: metoadelor și izvoarelor dreptului inter. privat, autorul proclamă utilitatea convențiilor internaționale în formarea legilor dreptului inter. privat (dovadă recente conferințe de drept. inter. privat de la Haga); Cap. V (legea

internațională) înlătură toate teoriile cunoscute pînă azi: teritorialitatea, personalitatea. . . . și dă în urmă caractererele legii ce d-l Pillet numește: «la loi internationale» (un ansamblu de principii, ce servesc de criteriu în toate conflictele de drept inter. privat).

Partea doua tratează condițiunea străinilor, a cărei reglementare, autorul o consideră ca o datorie a statelor între ele. D. Pillet, analizează apoi și critică legislația pozitivă a Franței, precum și jurisprudența ei, asupra acestei interesante și practice chestii.

A treia parte ne dă soluția conflictelor dintre legi. Cap. IX (căutarea unei legi generale de soluție a conflictelor) e unul dintre cele mai importante din lucrarea d-lui Pillet. Pentru distinsul profesor, cea mai bună soluție este cea «qui réduit à la moindre mesure la dépendition d'autorité qui résulte pour une loi de son emploi dans les rapports internationaux». Principiul ast-fel emis a dat naștere la puternice critice. Mai departe, Cap. XI fixează domeniul statutului personal.

A patra parte consacrată: «Aux droits acquis au point de vue international» e de sigur cea mai originală. Teoria e expusă în Cap. XVII: în ce măsură un drept cîștigat într-o țară fi-va el respectat în celelalte state?; Cap. XVIII, dă în fine, aplicarea acestei teorii.

Evident că e îndrăzneată pretenția de a analiza în cite-va rînduri o lucrare de forță și vigoarea principiilor de drept inter. privat a d-lui A. Pillet. Rezultatul unei munci conștiincioase de ani de zile, nu poate fi judecat și examinat într-o analiză bibliografică, fie ea cît de dezvoltată. Aceia însă, ce voesc să-și facă o idee exactă de lucrarea profesorului A. Pillet, și mai cu seamă, acei ce sunt agitați de frumosele și subtile probleme de drept, vor trebui să mediteze și să studieze singuri—de alt-fel cu mult folos—«les principes du droit international privé» (1).

Paris, 1 Oct. 1904

L. N. Ștefănescu

Doctor în Drept de la Facultatea din Paris.

(1) Un volum forte în 8° Paris. Pedone, editor, 13, rue Soufflet. Se poate procura și prin Redacția «Curierului Judiciar».

Bibliografii

Tratat de Drept Civil de d-l profesor D. Alexandresco. Partea I, vol. VII conține *Convențiile matrimoniale* (34 coli tipar) **Prețul 10 lei.**

Dreptul civil Român în 3 vol. de d-l Profesor C. Nacu, cuprinde întreaga materie dreptului civil. **Prețul** fie cărui vol. 12 lei (3 vol. 36 lei).

Godul comercial cu noua lege a falimentelor, adnotată și comentată de d-nii *Cesărescu & Dan*, însoțit de un **index alfabetic** complet. **Prețul Lei 6.**

Godul de Comerț (vol. I 600 pag. cuprinzînd Art. 1—60) **comentat** de d-l *M. A. Dimitrescu*, profesor la Școala superioară de comerț din București. **Prețul 10 lei.**

* * *

Oferim prețuri duble și triple pentru primele vol. *Dr. Civil Alexandresco*, mai cu seamă pentru vol. III.

Toate aceste cărți precum și alte diferite opere de Drept se găsesc de vînzare la *Redacția acestui ziar*, 5 Calea Rahovei 5, de unde se expediază la cerere *contra valoare*: mandat postal timbre sau ramburs. *Taxele postale privesc pe cumpărător*. Comandele se vor expedia pe adresa d-lui *Codreanu*, proprietarul ziarului *Curierul Judiciar*, la București.